

ชื่อวิทยานิพนธ์

การใช้น้ำยาทำลายเชื้อในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดแพร่

ชื่อผู้เขียน

นางสาววาสนา เมืองมูล

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รศ. พูนทรัพย์

โสภารัตน์

ประธานกรรมการ

รศ. ชมนาด

พจนามาตร์

กรรมการ

ผศ. อะเค็อ

อุณหเลขกะ

กรรมการ

ผศ. วิลาวัลย์

เสนารัตน์

กรรมการ

รศ. สมบัติ

ไชยวัฒน์

กรรมการ

ดร. อวยพร

ตันมุขกุล

กรรมการ

บทคัดย่อ

การทำลายเชื้อในอุปกรณ์ทางการแพทย์โดยใช้น้ำยาทำลายเชื้อเป็นวิธีการหนึ่งที่มีความสำคัญในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะต้องปฏิบัติตามการทำลายเชื้ออย่างถูกต้องทุกขั้นตอน การวิจัยเชิงพรรณนาคครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ชนิดและค่าใช้จ่ายของน้ำยาทำลายเชื้อ วิธีการใช้น้ำยาทำลายเชื้อของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้น้ำยาทำลายเชื้อในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดแพร่ จำนวน 7 แห่ง โดยรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน เมษายนถึงเดือนมิถุนายน 2540 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรม จำนวน 7 คน และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ จำนวน 35 คนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรมเกี่ยวกับชนิดและค่าใช้จ่ายของน้ำยาทำลายเชื้อและสัมภาษณ์

ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้น้ำยาทำลายเชื้อในเรื่องอุบัติเหตุและปัญหาจากการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ รวมทั้งสังเกตการปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า น้ำยาทำลายเชื้อที่ใช้ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดแพร่ มีทั้งหมด 11 ชนิด โรงพยาบาลชุมชนแต่ละแห่งใช้น้ำยาทำลายเชื้อ 5-7 ชนิด เป็นน้ำยาทำลายเชื้อระดับกลางและระดับสูง ร้อยละ 72.7 และ 18.2 ตามลำดับ น้ำยาทำลายเชื้อที่ใช้ในโรงพยาบาลทุกแห่งคือ Alcohol 70%, Savlon® 1:30 และ Savlon® 1:100 สำหรับค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อน้ำยาทำลายเชื้อพบว่าในปีงบประมาณ 2537-2539 โรงพยาบาลชุมชน ขนาด 30 เตียง และขนาด 10 เตียง เสียค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อน้ำยาทำลายเชื้อเฉลี่ย 142,262 และ 61,919 บาท ต่อปี ตามลำดับ

สำหรับวิธีการใช้น้ำยาทำลายเชื้อพบว่า ผู้ปฏิบัติงานล้างอุปกรณ์ที่ต้องการทำลายเชื้อและทำให้อุปกรณ์แห้งก่อนนำไปแช่น้ำยาทำลายเชื้อร้อยละ 50.0 และ 26.1 ตามลำดับ เลือกชนิดของน้ำยาทำลายเชื้อเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการทำลายเชื้อร้อยละ 53.4 ภาชนะบรรจุและสถานที่เก็บน้ำยาทำลายเชื้อเหมาะสมกับคุณสมบัติของน้ำยาทำลายเชื้อร้อยละ 72.7 และ 34.1 ตามลำดับ ค่าวนส่วนผสมระหว่างน้ำยาทำลายเชื้อกับน้ำที่ใช้ผสมถูกต้องร้อยละ 44.1 ระบุวันที่หมดอายุของน้ำยาทำลายเชื้อที่ผสมแล้วถูกต้องเพียงร้อยละ 5.9 กำหนดระยะเวลาในการแช่อุปกรณ์เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการทำลายเชื้อถูกต้องร้อยละ 15.9 เก็บอุปกรณ์ที่ผ่านการทำลายเชื้อแล้วไว้ในภาชนะที่สะอาดหรือปิดเชื้อและมีฝาปิดมิดชิดถูกต้องร้อยละ 48.9 และผู้ปฏิบัติงานสวมเครื่องป้องกันขณะใช้น้ำยาทำลายเชื้ออย่างถูกต้องร้อยละ 20.5

ผู้ปฏิบัติงานเคยได้รับอุบัติเหตุจากการใช้น้ำยาทำลายเชื้อร้อยละ 40.0 ตำแหน่งของร่างกายที่ได้รับอุบัติเหตุได้แก่ แขน ตา และมือ ร้อยละ 81.2 , 12.5 และ 6.3 ตามลำดับ น้ำยาทำลายเชื้อที่ผู้ปฏิบัติงานสัมผัสเมื่อเกิดอุบัติเหตุได้แก่ Lysol® 100%, Chlorine compounds 0.5-1% และ Savlon® 1:100 การปฏิบัติเมื่อได้รับอุบัติเหตุจากการใช้น้ำยาทำลายเชื้อพบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะมีวิธีการปฏิบัติตามลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุ และผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 85.7 ไม่รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้น้ำยาทำลายเชื้อได้แก่ โรงพยาบาลไม่มีนโยบายการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ ไม่มีคู่มือและคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ งบประมาณในการจัดซื้อน้ำยาทำลายเชื้อไม่เพียงพอ ไม่มีสถานที่เตรียมน้ำยาทำลายเชื้อโดยเฉพาะ สถานที่เก็บน้ำยาทำลายเชื้อไม่เพียงพอ ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำยาทำลายเชื้อและได้รับอันตรายจากการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นความจำเป็นในการให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งการนิเทศและติดตามประเมินผลการใช้งานน้ำยาทำลายเชื้อของผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

Thesis Title Usage of Disinfectants in Community Hospital Phrae Province

Author Miss Wasana Muengmoon

M.N.S. Infection Control Nursing

Examining Committee :

Associate Prof. Poonsap	Soparat	Chairman
Associate Prof. Chomnard	Potjanamart	Member
Assistant Prof. Akeau	Unahalekhaka	Member
Assistant Prof. Wilawan	Senaratana	Member
Associate Prof. Sombat	Chaiwan	Member
Dr. Ouyporn	Tonmukayakul	Member

Abstract

Chemical disinfection of medical equipments is an important method to prevent nosocomial infections. Personnel on duty must follow the instructions correctly in every step of disinfection. The purposes of this descriptive study were to examine type and cost of disinfectants, explain how the personnel use those disinfectants and problems on the usage of disinfectants in 7 Community Hospitals in Phrae Province. Data were collected from April to June 1997. The samples were 7 heads of pharmaceutical department, 35 personnel who used disinfectants which were selected by purposive sampling. The research instruments were interviewing form and observation form which were developed by researcher. Data were obtained by interviewing the heads of pharmaceutical department regarding types and expense of disinfectants used in the hospitals. The personnel who used disinfectants were interviewed and observed including. Data were analyzed by descriptive statistics and content analysis.

The results of this study revealed that:

There were 11 disinfectants used in Community Hospitals. Each hospital, used 5-7 disinfectants, 72.7 percent was in intermediate level, 18.2% was in high level. Alcohol 70%, Savlon® 1:30 and Savlon® 1:100 were used in all Community Hospitals. The average cost of disinfectants in 30-bed and 10-bed Community Hospitals during the fiscal year of 1994-1996 were 142,262 and 61,919 baht per year respectively.

In practices, 50.0% and 26.1% of personnel cleaned and dried medical equipments before immersed in disinfectants respectively. About fifty-three percent appropriately selected disinfectants to disinfect medical equipments. About seventy-three and thirty-four percent used proper container and kept disinfectants in appropriate place respectively. About forty-four percent could calculate the proportion of disinfectants and water correctly. Only 5.9% showed the expired date of disinfectants on the container. Only 15.9% used correct time for disinfection. About fifty percent kept disinfected medical equipments in clean container or sterile container. About twenty-one percent used protective barriers while using disinfectants.

Forty percent of personnel used to get accidents. Arms, eyes and hands were affected 81.2%, 12.5% and 6.3% respectively, with Lysol® 100%, Glutaraldehyde 2%, Virkon® 0.5%, Sodium hypochlorite 0.5% and Savlon® 1:100. Personnel took care themselves according to the type of accidents, 85.7% of them did not report to the head of their department.

The crucial problems in usage of disinfectants were the lack of policy, no manual and guideline in usage disinfectants, insufficient budget, no proper place to prepare and store of disinfectants, personnel had poor knowledge in usage of disinfectants and got chemical hazard while working.

The result of this study emphasized that it is necessary to give more education to personnel who involve in usage of disinfectants. Hospital administrator should establish policy and guidelines in usage of disinfectants. Supervising and monitoring of disinfectants' usage should be performed continuously and consistently.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University